

Den smalle bog

Digitalt kulturtidsskrift. Redigeret af Jakob Brønnum. 2. årgang. ISSN: 2446-0079

Hvem er det, der skriver?

Forfattere i Den smalle bog

Læs Den smalle bog fast

Kontakt og kolofon

En rejse ud i meningsløsheden

KLASSIKERLÆSNING: Stanislaw Lem: "Solaris" 1961. Af Egil Hvid-Olsen Den polske forfatter Stanislaw Lems science-fiction roman "Solaris" ...

Læs mere i Den smalle bog

-

Krisen som en gave
Finn Janning: "The Happiness of Burnouts" (The case of Jeppe Hein) Koenig Books, London 128 sider
(engelsk) Pris: 24,80 EUR ...
-

Om lethed i det tunge, kunst som forskning og fri natur som menneskestyret
Iben From (red.): "Erland Knudssøn Madsen", 240 sider, KunstCentret Silkeborg Bad 2016, 175 kr. Af Egil Hvid-Olsen Et digt kan være...
-

Det vanedannende ved at læse Baudelaire
Baudelaire i udvalg af Charles Baudelaire
Hæftet bog, 740 sider, 2. reviderede udgave, 2014 Det Poetiske Bureaus Forlag
Pris: kr. 3...

Litteraturen, bevægelsen, teksten

- Floret
- Hver mandag
- Hybenblod (Linda Nørgaards blog)
- Knud Steffen (Nielsens blog)
- Slagtryk

fredag den 25. august 2017

Munden bliver til en blomst med røde kronblade

Gorm Rasmussen
Utyske no. 4 – Livtag
Det poetiske bureaus forlag, 117 sider

Af Anne Rye Andersson

Det er med begejstring, at jeg som anmelder har stiftet bekendtskab med Gorm Rasmussen's Utyske-serie. Der foreligger pt. fire i serien, og det er den fjerde, jeg her vil anmelde. At læse Utyskerne er som at finde en glemt skat, hvori guldet måske ved første øjekast ser ud til at have fået et par misfarvninger, men hvor man hurtigt finder ud af, at guldet stadig er lige så gangbart som nyt guld.

På bagsiden af bøgerne finder man denne skrift: " UTYSKE er en serie af småbøger om den skygger som ikke flytter sig med solen ... sådan en har alle! En serie der lever op til titlen der er navnbeslægtet med tosse og tussmørke". Selve navnet på bogen UTYSKE vækker naturligvis opmærksomhed. Jeg var ganske uvidende om dette herlige ords betydning. Ifølge Den Store danske er ordet utyske derivet af ordet gespenst (af tysk Gespenst), altså et spøgefuldt utyske, et bæst.

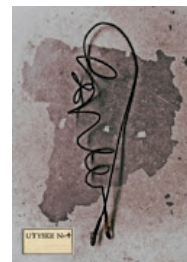
Ifølge Wiktionary, Den frie ordbog, kan det betyde tre ting. 1. uregerlig person, især sagt om BØRN! 2. Skræmmende, uregerlig eller farligt dyr, eller 3. Overnaturligt væsen i folketroen. Det er altså et ord, de kan betyde flere ting og som rummer mange nuancer, man ved ikke helt, hvad det er, men det, tror jeg, har netop været Gorm Rasmussen's mening med valget af navnet på denne miniserie. Utyske no. 4 med undertitlen 'Livtag' er betegnet som en roman.

Tiden er slutningen af århundredet, måske omkring 1880-1890, og politimester Davidius har med følge af syv vægtere slået døren ind på Helsingør's fattigherberg. De har et ærinde, og dette ærinde hedder rorkarl (ikke horkarl, som det også understreges i romanen!) Søren Jørgenson. Dette er starten på en underfundig, forvirrende og morsom beretning om en fortrukket mand, der er mistænkt for at være spion. Romanen udfolder sig som en afhøring af denne rorkarl Søren Jørgenson med glimt tilbage til rorkarlens liv.

Jeg skal gerne indrømme, at jeg måtte læse bogen to gange for at være sikker på at have et fuldt overblik, da den er meget fragmentarisk opbygget. Man skal holde tungen lige i munden! Det er et greb, der gennemsyrrer værket, og et greb der giver læseren anledning til måske at opleve, hvad rorkarlen oplever. Han er i starten fuld, siden tørlagt og lidende af alkoholdelirium, det er et blik ind i en tilstand, hvor nutid og datid flyder sammen, hvor bevidstheden simpelthen er i tvivl om Sandheden.

Det er også en trist beretning. Rorkarlen har ikke haft det let efter

Utyske nr. 4

Gorm Rasmussens historiske prosa imponerer

DE SMALLE BØGER - Klik og se mere

- ▼ 2017 (24)
 - september (2)
 - ▼ august (3)
 - Grovkornet miljøwestern
 - Munden bliver til en blomst med røde kronblade
 - Hvad gør et offer til krænker?
 - juli (1)
 - juni (2)
 - maj (4)
 - april (2)
 - marts (4)
 - februar (3)
 - januar (3)
- 2016 (34)

Slå op i Den smalle bog

Nettidsskrifter: Litteratur - Artikler og kritik

- Kornkammer
- Lithub
- Litteraturnu
- Modspor
- Salon 55

Nettidsskrifter: Kulturmagasiner og det, der ligner

- Atlas Magasin
- Ikaros
- Kunsten nu
- Vink København

hustruens og parrets drengs død. Man forstår, hvorfor han slår sig på flasken, man ser de bristede drømme, de knuste håb. Man kommer ind i hovedet på ham. Samtidig følger vi politimester Davidius' ønske om at opnå berømmelse, og dette ønske blænder ham. Han kan ikke se klart og tillægger rorkarlen motiver og handlinger, han ikke har og formentlig ikke har begået. Men det ved kun vi som alvidende læsere, da vi i glimt får oplyst flere og flere fakta, der til sidst munder ud i den store indsigt.

Metakommentarer

Gorm Rasmussen benytter sig af metakommentarer. Undervejs i værket kommenterer han det, oplyser os og uddyber, og det virker rigtig godt, som hvis man fik en historie fortalt, jeg kan næsten høre hans stemme, selvom jeg ikke kender den.

Især ét bekendtskab skal vise sig at være af afgørende betydning for bogens handling, og det er mødet med en af disse mænd, Søren Jørgensen ror for. Det er en assessor, der sidder i kancelliet, i Kongens Råd, og de får en ganske særlig relation. De snakker om alt, når rorkarlen ror assessoren hen til hans skib i skumringen.

Som de bliver mere og mere fortrolige opdager rorkarlen, at assessoren kan tale med de døde, har set himmerriget og helvede og så fremdeles. Davidius undrer sig over, hvordan en rorkarl kan have så stor en viden, han må være spion! Men vi ved, at han har den indsigtsfulde relation, og man har lyst til at råbe til bogen, i afmagt, at han er uskyldig, uheldig og både på det forkerte og rigtige tidspunkt på én og samme gang. Men det nytter jo ikke noget at råbe af bøger. Man fatter sympati for den sølle rorkarl, dette utyske som Davidius med stor møje og besvær forsøger at afhøre.

Samtidig er det en bog, der formår at få stemningen omkring tiden bragt til live. Man føler som læser, at man er blevet suget ind af tiden og spyttet ud i år 1890. Bare beskrivelsen af lugten på herberget, når de alkoholiserede mænd skider i bukserne i deres senge. Det er flot gjort. Det er en følelse.

Selv sproget er skrevet, som hvis man var tilbage ved århundredeskiftet. Ordstillinger, store bogstaver, ordvalget. Det vidner om en forfatter, der er ægte folkorist og har en stor viden på området. Det skinner igennem. Det hele er meget harmonisk og autentisk, og det er ikke en nem nød at knække. Derudover er der indimellem meget poetiske sætninger, som man ville finde i digte, og det gør stemningen så fin, så blød som jeg forestiller mig rorkarlens indre er det.

Læs for eksempel dette citat fra bogen:

"Hendes øjne bliver kuglerunde, munden bliver til en blomst med røde kronblade og en hvid og mørkerød midte, og der kommer duft af mandler og varm, ung ilt derindefra – hun holder en pause, som han ikke forstår at udnytte, eller ikke tør, for måske bruser der en bi ud af den blomst – ”jeg går til hånde, jeg serverer!” Og blomsten blev igen en lukket mund, og så var hun smuttet.”

Eller her:

"Han brugte tiden til at gå i større og større cirkler om huset, der snart var oplyst af mange kerter og kastede skæret ud i klitterne som gule kronblade, og den vrede han følte, der var ligesom en kniv i tarmene på ham, og den rasende hjertebanken der tordnede (sundt og solidt, sådan som man kan lide at føle sit hjerte, når man er stærk og ung), det raseri var al sammen rettet mod den pige, der ikke var til stede, og vreden voksede, brusede i ham... og den rettede sig ikke et øjeblik mod generalmajorens hjem med nogen bitterhed, misundelse, eller retfærdig indignation, tværtimod elskede han stedet... for det var det lykkelige raseri han følte, og det er ikke løgn, men i tasmørket følte han sig skiftevis sort og helt hvid og pludselig dobbelt så stor.”

Gorm Rasmussen kan altså ud over at konstruere en spændende historie med de rigtige stemninger også noget med sproget. For mig som læser er det en åben dør til en glemt tid, et fantastisk indblik i historien, og sådan har jeg haft det med hele Utske-serien, som jeg synes, man skal gøre sig selv den tjeneste at læse. Det er sider spækket med viden, og det er så fint gjort, at det glider ned uden friktion. Jeg ser meget frem til næste bind i serien, og hvad Gorm Rasmussen så finder på poetisk at dissekere og sætte fokus på.

Indsendt af [Jakob Brønnum](#)

Ingen kommentarer:

Send en kommentar

Indtast din kommentar...

Kommenter som: Vælg profil... ▼

[Nyere indlæg](#)

[Start](#)

[Ældre indlæg](#)

Abonner på: [Kommentarer til indlægget \(Atom\)](#)

Rejser tema. Leveret af [Blogger](#).